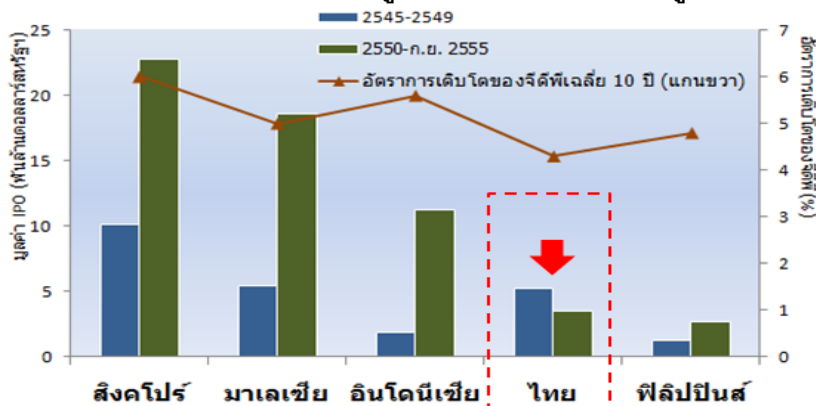

บริษัทชั้นนำกับการระดมทุนผ่านตลาด IPO

ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา บริษัทที่อยู่ในประเทศไทย มีการระดมทุนผ่านตลาดทุน IPO คิดเป็นมูลค่ารวมประมาณ 9 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ ในภูมิภาค ตลาดทุน IPO ไทยยังมีบทบาทในฐานะการเป็นแหล่งระดมทุนให้กับธุรกิจต่าง ๆ ค่อนข้างน้อย โดยเฉพาะเมื่อคำนึงว่าเศรษฐกิจไทยมีขนาดใหญ่เป็นอันดับสองในอาเซียน และมีอัตราการเติบโตในระดับสูง เฉลี่ยประมาณร้อยละ 4.2 ต่อปีในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา

จากภาพที่ 1 จะพบว่าในช่วงปี 2550-2555 ไทยเป็นเพียงประเทศเดียวในกลุ่มประเทศขนาดใหญ่ของอาเซียน ที่มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุน IPO ลดน้อยลงเมื่อเทียบกับช่วงปี 2545-2549 ในขณะที่มาเลเซีย อินโดนีเซีย มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุน IPO เพิ่มมากขึ้นอย่างก้าวกระโดด นอกจากนี้ มูลค่าเฉลี่ยของการระดมทุนต่อบริษัทในตลาดทุน IPO ของไทยยังมีขนาดเล็กที่สุดในกลุ่ม หากเทียบกับมาเลเซีย จะพบว่าตั้งแต่ช่วงปี 2550 เป็นต้นมา มีบริษัทรัฐวิสาหกิจจำนวนมากในมาเลเซียที่ระดมทุนผ่านตลาด IPO แปรรูปเป็นบริษัทเอกชนและเข้ามาจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ โดยมีมูลค่าระดมทุนในช่วงปี 2550 - ก.ย. 2555 กว่า 9.9 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 54 ของมูลค่าทั้งหมด

ภาพที่ 1 เปรียบเทียบมูลค่าและจำนวน IPOs ในภูมิภาค

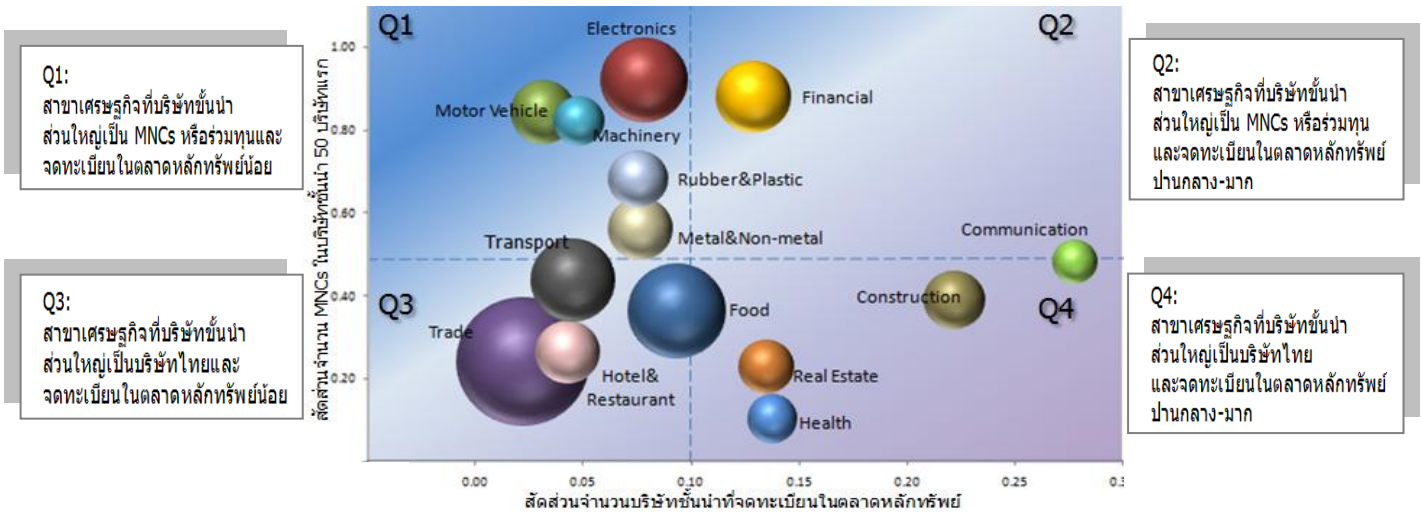

	สิงคโปร์	มาเลเซีย	อินโดนีเซีย	ไทย	ฟิลิปปินส์
จำนวน IPO (2545-2549)	285	297	61	177	16
จำนวน IPO (2550-ก.ย.2555)	181	129	115	93	24
มูลค่า IPO ต่อบริษัท (2550-ก.ย.2555) ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ	129	139	97	38	112

ที่มา: Bloomberg (18 ก.ย. 2555), ก.ล.ต.

ในระบบเศรษฐกิจไทย มีบริษัทขนาดใหญ่อยู่เป็นจำนวนมากถึง 3,781 บริษัท โดยที่บริษัทกลุ่มนี้มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจมากคิดเป็นร้อยละ 46 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ทว่าบริษัทขนาดใหญ่เหล่านี้เข้ามาเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ไทยเพียง 270 บริษัท หรือคิดเป็นสัดส่วนเพียงร้อยละ 7 เท่านั้น โดยบริษัทที่ไม่เคยระดมทุนผ่านตลาด IPO มีทั้งกลุ่มบริษัทที่เป็นบริษัทข้ามชาติหรือร่วมทุนกับต่างประเทศและบริษัทไทย กระจายอยู่ในหลากหลายกลุ่มธุรกิจ ดังแสดงในภาพที่ 2 ดังนี้

ภาพที่ 2 ช่องว่างการระดมทุนในสาขาเศรษฐกิจต่างๆ

Q1: สาขาเศรษฐกิจที่บริษัทชั้นนำส่วนใหญ่เป็น MNCs หรือร่วมทุนและจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์น้อย

Q2: สาขาเศรษฐกิจที่บริษัทชั้นนำส่วนใหญ่เป็น MNCs หรือร่วมทุนและจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ปานกลาง-มาก

Q3: สาขาเศรษฐกิจที่บริษัทชั้นนำส่วนใหญ่เป็นบริษัทไทยและจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์น้อย

Q4: สาขาเศรษฐกิจที่บริษัทชั้นนำส่วนใหญ่เป็นบริษัทไทยและจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ปานกลาง-มาก

ที่มา: กระทรวงพาณิชย์, สคช., ก.ล.ต.

หมายเหตุ: ขนาดของลูกบอลแสดงสัดส่วนของสาขาเศรษฐกิจใน GDP (2554)

1. ธุรกิจที่บริษัทชั้นนำส่วนใหญ่เป็นบริษัทข้ามชาติ (MNCs) หรือร่วมทุนกับต่างชาติ (ดู Q1 ภาพที่ 2)

บริษัท MNC หรือบริษัทร่วมทุนมีความโดดเด่นในอุตสาหกรรมยานยนต์ เครื่องจักร อิเล็กทรอนิกส์ ยางและพลาสติก โลหะและอโลหะ ส่วนใหญ่เป็นบริษัทสัญชาติญี่ปุ่น ซึ่งมีแหล่งเงินทุนสนับสนุนจากบริษัทแม่ และมีนโยบายไม่ต้องการจดทะเบียนในตลาดท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา บริษัท MNC สัญชาติเกาหลี ได้หันมาสนใจจีน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว แต่บริษัท MNC ในกลุ่มใหม่นี้เข้ามาเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์น้อย หากพิจารณาว่าเศรษฐกิจเอเชียมีแนวโน้มเติบโตเร็ว ประเทศต่าง ๆ มีพื้นฐานเศรษฐกิจที่แข็งแกร่งและมีเงินทุนสะสมมาก ในขณะที่กลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กำลังรวมกลุ่มภายใต้ AEC โดยที่ประเทศไทยมีความน่าดึงดูดนักลงทุนต่างชาติในฐานะเป็นประเทศที่อยู่ศูนย์กลางของภูมิภาคนี้ ปัจจัยเหล่านี้ย่อมก่อให้เกิดโอกาสที่ดีต่อไทยในการเป็นแหล่งลงทุนที่สำคัญ และบริษัท MNC น่าจะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในอนาคต ประเทศไทยจึงน่าจะกำหนดนโยบายเชิงรุก เชิญชวนให้บริษัทกลุ่มใหม่เข้ามาระดมทุนในตลาดทุนไทยผ่าน IPO เพื่อเป็นการวางพื้นฐานให้ไทยพัฒนาสู่ศูนย์กลางการเงินที่สำคัญของภูมิภาค

2. ธุรกิจที่บริษัทชั้นนำส่วนใหญ่เป็นบริษัทไทย (ดู Q3 ภาพที่ 2)

บริษัทไทยมีความโดดเด่นในอุตสาหกรรมอาหาร การค้าขนส่ง โรงแรมและร้านอาหาร จากการวิเคราะห์โครงสร้างความเป็นเจ้าของของบริษัทกลุ่มนี้ พบว่ามีบริษัทจำนวนไม่น้อยทำธุรกิจในรูปแบบธุรกิจครอบครัว ซึ่งอาจยังไม่ได้ให้ความสนใจที่จะเข้ามาระดมทุนผ่านตลาดทุน IPO อย่างไรก็ตาม ธุรกิจครอบครัวมีโอกาสเติบโตพัฒนาสู่บริษัทระดับโลกหรือบริษัทข้ามชาติได้ ตลาดทุนยังคงเป็นทางเลือกสำคัญสำหรับการระดมทุนของบริษัทกลุ่มนี้ในอนาคต เพียงแต่ต้องสร้างโอกาสให้บริษัทกลุ่มนี้มีความเข้าใจในบทบาทตลาดทุน และมีความยินดีที่จะกระจายความเป็นเจ้าของให้กับผู้ถือหุ้นทั่วไป ทั้งนี้ กลุ่มบริษัทที่ควรมุ่งเน้นเป็นพิเศษน่าจะเป็นกลุ่มลูกของบริษัทจดทะเบียน และบริษัทที่อยู่ในหมวดเกี่ยวกับการค้าสินค้าโภคภัณฑ์ เช่น ข้าว ยางพารา ทองคำ เป็นต้น

โดยสรุป ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา บริษัทขนาดใหญ่ในไทยที่เข้ามา ระดมทุน ผ่านตลาด IPO ยังมีจำนวนน้อยมาก ส่วนหนึ่งเป็นเพราะบริษัท MNC ในไทยซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มบริษัทญี่ปุ่น ไม่มีนโยบาย จะกระจายหุ้นในตลาดทุนท้องถิ่น ในขณะที่บริษัทไทยยังมีลักษณะของการทำธุรกิจแบบครอบครัว อย่างไรก็ตาม ในอนาคตโอกาสที่ตลาดหลักทรัพย์ไทย จะดึงดูดบริษัทขนาดใหญ่เข้ามาเป็นบริษัท จดทะเบียนยังมีมาก ทั้งนี้ โดยเฉพาะบริษัทข้ามชาติกลุ่มใหม่ อย่างเช่น ได้หวัน เกาหลี จีน และบริษัทไทยเองที่มีโอกาสพัฒนาจากธุรกิจครอบครัวขึ้นเป็นบริษัทระดับชาติหรือข้ามชาติโดยการออกไปลงทุน ในต่างประเทศ

ดร. ศศิเพ็ญ ภูพานิช

ฝ่ายวิจัย

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์